Cyan Magenta Yellow Black

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

№ 10 (3010)

СУБОТА 18 січня 2003 року

ФОТОФАКТ

Фото Володимира ФАЛІНА (Укрінформ).

У Київській дорожній клінічній лікарні № 1 відкрито відділення невідкладної медичної допомоги. Для оснащення відділення придбано сім спеціальних санітарних автомобілів невідкладної допомоги.

На знімку: Міністр транспорту України Георгій Кірпа передає ключі від нових автомобілів головному лікареві нового відділення.

ОФІЦІЙНО

Анонімні заяви брехливі. Але ми виправдовуємося

Україна не постачала понтонні мости до Іраку, заявив на прес-конференції заступник голови адміністрації Президента, керівник Головного управління з питань зовнішньої політики Анатолій Орел. Окрім того, кажучи про відносини України зі США, А. Орел зазначив, що «у нас залишається чітка позиція — ми абсолютно послідовно вели й ведемо нашу лінію» в співробітництві з США. «Ми не переглядали наші відносини з США і не збираємося цього робити», — наголосив він.

Раніше високопоставлений представник адміністрації США на умовах анонімності заявив в ексклюзивному інтерв'ю британській газеті «Times» про передавання Україною Іраку понтонних мостів, іншого саперного та тилового обладнання, що вже відбувається. За його словами, США розцінюють такі поставки як можливе чергове порушення Києвом режиму санкцій ООН. На думку співрозмовника газети, нові підтвердження українських військових поставок Іраку було отримано минулого понеділка, однак він не навів жодних подробиць.

КРИМІНАЛ

Високонебезпечний концентрат

Співробітники головного відділу «К» управління Служби безпеки України затримали на території Дніпропетровської області вантажівку з 20 тоннами високотоксичного свинцевого концентрату (частини відпрацьованих акумуляторів), який начебто для подальшої переробки закупила в Польщі одна з дніпропетровських приватних фірм. Про це УНІАН повідомили у прес-групі обласного УСБУ. Як виявило попереднє слідство, супроводжувальні документи на вантаж містили недостовірні дані, що свідчили про цілковиту безпечність ввезеного вантажу. Але подальший хімічний аналіз проб концентрату показав другий клас його небезпечності (високонебезпечність) для людини та довкілля.

Конфіскований вантаж перебуває у спеціалізованому сховищі. Питання про його утилізацію, яка є надто дорогою, поки не вирішено. За фактом ввезення на Дніпропетровщину небезпечного вантажу порушено кримінальну справу за ч. 1 ст. 201 Кримінального кодексу України (контрабанда), яка передбачає позбавлення волі строком від 3 до 7 років.

Я ВАМ ПИШУ...

За листівку не купиш їжу

Одержала від Президента України поздоровлення з Новим роком. Не розумію, кому потрібна ця гра? Такі витрати! Що, скоро наступні вибори? Я інвалід II групи, маю тридцять років трудового стажу, могла заробити пенсію, щоб вистачило на хліб і ліки. Проте держава «відвалила» аж 122 гривні. Як на них жити, як лікуватися ? Новий рік зустріли з відрізаною трубою гарячої води. В квартирі всього 12 градусів тепла, тому форма одягу — пальто, шапка й валянки. Вже півроку, як відключили радіо, газету передплатити — дорого, телевізор відремонтувати немає за що. Я одну картоплину ділю на чотири супи. Один раз за десять років запросили до облуправління за пайком — п'ять днів ходила, доки одержала півкілограма макаронів, півкілограма рису й двісті грамів карамелі. Ось такий наш соціальний захист. А за Президентську листівку мені не дадуть продуктів, я не вилікуюсь, не накрию стола.

М. ОПЛАЧКО.

Миколаїв.

КАРТИННА ГАЛЕРЕЯ

Самокиш Микола Семенович (1860—1944 рр.)

Трійка (1917 р.)

Полотно, олія.
Сімферопольський художній музей.

Завершилася друга сесія. Та «Здоров'я майбутнього» вимагає постійної турботи

Ранкове і денне засідання 17 січня

Учора Голова Верховної Ради України Володимир Литвин оголосив про закриття другої сесії ВР четвертого скликання, що відбулося за участю представників уряду. На початку ранкового засідання Ігор Шурма, обраний по багатомандатному загальнодержавному виборчому округу за списками партії СДПУ (о) і який увійшов до її фракції, склав присягу. Після чого Голова ВР Володимир Литвин оголосив про створення на підтримку фізичного та морального здоров'я народу України, здорового способу життя та безпеки навколишнього середовища міжфракційного депутатського об'єднання «Здоров'я майбутнього», до якого увійшло 15 парламентаріїв (уповноважені представники — Сергій Правденко, Олег Петров, Юрій Павленко). Парламентарії також привітали делегацію Сейму Литовської Республіки, яка була присутня на ранковому засіданні.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

У НОМЕР

Будемо підвищувати

Голова Запорізької облдержадміністрації Євген Карташов вважає можливим підвищення зарплати в області на 20 відсотків. На його думку, підставою для такого прогнозу є підвищення заробітної плати торік і збільшення зростання обсягів промислового виробництва, **повідомляє «Інтерфакс-Україна».**

І для себе, й за кордон

Одразу двадцять чотири мешканці селища Соснове, що в Березнівському районі, одержали роботу в деревообробному цеху місцевого держлісгоспу. А ще — можливість заробляти щомісяця по 400—500 гривень. Оснащене сучасними деревообробними верстатами і пилорамою італійського виробництва підприємство стало до ладу після різдвяних свят.

Новий виробничий підрозділ Соснівського держлісгоспу спеціалізується на переробці деревини дуба, виготовляє заготовки на експорт до країн Західної Європи, а також паркетну фрезу для внутрішнього ринку. Вже перші дні роботи засвідчили, що продукція має попит, **повідомляє наш власний кореспондент Олександра ЮРКОВА.**

Більшість існує де-юре і де-факто

Парламентські фракції Аграрної партії України і «Регіони України» підбили перші підсумки своєї співпраці. 12 липня 2002 року вони підписали угоду про співробітництво, взявши на себе взаємні зобов'язання співпрацювати відкрито, гласно, враховуючи пріоритетність державних інтересів та спільних домовленостей. На думку лідерів фракцій Катерини Ващук і Раїси Богатирьової, таку співпрацю треба продовжувати. К. Ващук, зокрема, відзначила, що завдяки підтримці «Регіонів України» у Держбюджеті-2003 збільшено на 200 млн. грн. видатки на підтримку програм розвитку аграрного сектору, скасовано пільги у разі ввезення з-за кордону продовольчих товарів до вільних економічних зон.

(Закінчення на 2-й стор.).

Магазин безплатного одягу

створив центр соціальних служб для молоді Сіверськодонецька. Його організатори звернулися до мешканців міста з пропозицією провести «ревізію» своїх гардеробів. Ініціатива не лишилася поза увагою. Заможні городяни почали приносити дорослий і дитячий одяг, взуття, яке завдяки старанням працівників магазину знайшло нове життя. Магазин став популярним серед населення. Як підрахували в центрі соціальної служби, 50 осіб змогли одягти приблизно сто мешканців міста, **повідомляє наш власний кореспондент Алла АНТИПОВА.**

Врятована краса

Картина «Святий Йосип з немовлям Христом» невідомого митця XVIII століття зайняла центральне місце в експозиції Севастопольського художнього музею. Напередодні Водохреща тут відкрито виставку художника-реставратора Тетяни Рижової, яка представила на суд глядачів 29 полотен, повернених нею до життя. «Святий Йосип з немовлям Христом» — це найскладніша робота відомого не тільки в Севастополі реставратора. Тетяна Рижова відновлювала полотно протягом п'яти років, склавши його з 54 клаптиків різної величини. А загалом за 26 років роботи в музеї вона відреставрувала більш як дві тисячі полотен художників різних часів, **повідомляє наш власний кореспондент Світлана КАЛИНОВСЬКА.**

■ У найближчі три доби в України зберігатиметься хмарна погода з проясненнями, без істотних опадів, лише на Лівобережжі місцями йтиме невеликий мокрий сніг та дощ. Місцями туман, на дорогах ожеледиця. Вітер північно-західний з переходом на південно-західний, 5—10 м/с.

У вівторок по всій країні без істотних опадів; температура повітря вночі 4—10 градусів морозу, місцями в центральній частині — до 14 градусів морозу, вдень — від 1 градуса тепла до 5 градусів морозу, на півдні до 9 градусів тепла.

■ Підготовка до можливого паводка внаслідок різкого потепління розпочалася в Кіровоградській області. Вже зараз створено аварійні бригади, виділено додаткове пальне для техніки, проводять обстеження пропускної спроможності всіх гідротехнічних споруд. В обласному центрі плановано термінове розчищення русла Інгулу. Створено евакуаційну комісію, яка надаватиме допомогу потенційним потерпілим. У разі потреби до ліквідації наслідків стихійного лиха буде залучено усі військові підрозділи кіровоградського гарнізону, **повідомляє наш власний кореспондент Олег БОНДАР.**

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

«Аеросвіт» відкриває трансатлантичний рейс з Києва до Нью-Йорку

ПОЛІТИКА

Завершилася друга сесія. Та «Здоров'я майбутнього» вимагає постійної турботи

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове і денне засідання 17 січня

(Початок на 1-й стор.).

Народні депутати проголосували за пропозицію Адама Мартинюка: визначити вчорашню п'ятницю днем голосування, після чого прийняли за основу проект закону про внесення змін до Земельного кодексу України щодо врегулювання земельних відносин недержавних сільськогосподарських підприємств. Проте аграрники закликали не поспішати з прийняттям документа, який, на їхню думку, потребує ще додаткового вивчення відповідними організаціями. Катерина Ващук наголосила, що не можна перепаювати землю, інакше це може призвести до зростання напруження в суспільстві. З цим не погодилися члени Комітету з питань аграрної політики і земельних відносин, депутати з «Нашої України», КПУ та СПУ, які підтримали законопроект. Народні обранці розглянули два законопроекти про правовий статус закордонних українців. У першому, який представив заступник голови Комітету в закордонних справах Ігор Осташ, йдеться про умови надання статусу закордонного українця. Таке посвідчення видається Міністерством закордонних справ або дипломатичним представництвом чи консульською установою України за кордоном. Згідно із законопроектом в'їзд та перебування в Україні особи, яка є закордонним українцем, дозволяється на період до 120 днів протягом року без письмового запрошення та візи. Закордонний українець має право на оформлення візи для тимчасового перебування в Україні у приватних або службових справах на період до трьох років без подання будьяких запрошень української сторони. Також він має право на оформлення візи для тимчасового перебування в Україні з метою навчання терміном на весь період навчання без подання жодного запрошення української сторони.

Законопроект народного депутата Євгена Гірника, за його словами, мало чим відрізняється від попереднього. В документі передбачено підстави для набуття статусу українця діаспори. Законопроектом також визначаються права та обов'язки українців діаспори.

Далі депутати обговорили різне.

Із заключним словом виступив Голова Верховної Ради Володимир Литвин. Текст його виступу буде опубліковано в найближчих числах газети.

Наталія ЯРЕМЕНКО.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Діти також були остарбайтерами

Вечірнє засідання 16 січня

На початку засідання Голова Верховної Ради України Володимир Литвин оголосив про вихід народного депутата Олександра Волкова із фракції СДПУ(о). Кулуарами парламенту вже давно блукали розмови про те, що О. Волков планує створити власну фракцію. А ось як прокоментував це в інтерв'ю журналістам лідер фракції СДПУ (о) Леонід Кравчук: «Це нормально, якщо він (О. Волков. — **Авт.**) хоче створити свою фракцію, і ми йому навіть допоможемо». Поки що ніхто не знає, скільки депутатів входитимуть до нової фракції та як вона називатиметься. Однак, як стало відомо кореспондентові «ГУ», 15 депутатів, передусім нині позафракційні, вже виявили бажання увійти до нової фракції.

Депутати схвалили постанови про зміну меж міста Нетішин Хмельницької області та про звернення до Бундестагу Федеративної Республіки Німеччина у зв'язку з резолюцією учасників засідання «круглого столу» з проблеми виплати всім категоріям жертв націонал-соціалістських переслідувань. Автори звернення, зокрема, пропонують німецьким колегам внести зміни до федерального закону про створення фонду «Пам'ять, відповідальність і майбутнє», додати до переліку осіб, котрі мають право на отримання компенсаційних виплат з боку Німеччини, дітей віком до 12 років і дітей, народжених в неволі, примусових сільськогосподарських працівників, в'язнів таборів, розташованих на окупованій території колишнього СРСР і в яких широко застосовувалася примусова праця, а також осіб, які врятувалися під час розправ з мирним населенням.

Парламент прийняв у цілому зміни до Закону «Про кінематографію», в якому його норми приведено у відповідність із Законом «Про авторське право і суміжні права», а також зміни до Декрету Кабінету Міністрів України «Про державне мито» стосовно стягнення мита з іноземців. У цьому документі скасовується стягнення державного мита за реєстрацію національних паспортів іноземних громадян, тобто іноземці, які приїжджатимуть в Україну як туристи, в гості до родичів чи у службові відрядження, не сплачуватимуть мито. Натомість вводиться державне мито за продовження терміну перебування в Україні іноземців у розмірі одного неоподатковуваного мінімуму доходів громадян (17 гривень), а також збільшення розміру державного мита за видачу або продовження строку дії посвідки на проживання іноземцями та особами без громадянства від 0,5 неоподатковуваного мінімуму доходів громадян до п'яти (85 гривень) — на постійне проживання, та від 0,2 неоподатковуваного мінімуму до двох (34 гривні) — на тимчасове проживання.

Загалом також схвалено зміни до Закону «Про податок на додану вартість» стосовно операцій із лізингу. Цей закон врегульовує питання про визначення термінів та оподаткування операцій із фінансової та оперативної оренди (лізингу). А саме: до операцій із продажу товарів віднесено операції з передачі майна орендодавцем (лізингодавцем) на баланс орендаря (лізингоотримувача) згідно з договором фінансової оренди (лізингу). Законом визначається, що бартерні операції оподатковуватимуться відповідно до загальних правил.

У першому читанні схвалено й два соціальні закони. Законопроект про зміни до Закону «Про пенсійне забезпечення» передбачає, що працівники, які зайняті повний робочий день на підземних і відкритих гірничих роботах на шахтах, що реструктуризуються або перебувають у стадії ліквідації та підготовки до неї, матимуть право на пенсію незалежно від віку, якщо вони були зайняті на цих роботах не менш як 25 років. А ухвалені в першому читанні зміни до Закону «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» передбачають доповнити перелік осіб, які відносяться до інвалідів війни, учасниками бойових дій під час Великої Вітчизняної війни, які стали інвалідами внаслідок трудового каліцтва або загального захворювання. За основу також прийнято зміни до майже 10 законів.

Юліана ШЕВЧУК.

У ДЕПУТАТСЬКИХ ФРАКЦІЯХ І ГРУПАХ

Більшість існує де-юре і де-факто

(Початок на 1-й стор.).

Лідер «Регіонів України» Р. Богатирьова подякувала аграрникам за підтримку ініціатив своєї фракції, зокрема законопроектів, спрямованих на соціальний захист шахтарів і працівників промислових підприємств.

Нині, як зазначалося на брифінгу, фракції працюють над кількома законопроектами, що сприятимуть довгостроковому кредитуванню АПК, забезпеченню його технікою, над упорядкуванням цінової політики стосовно сільськогосподарської продукції тощо.

Щодо долі всієї парламентської більшості, то і лідер фракції АПУ Катерина Ващук, і лідер «Регіонів України» Раїса Богатирьова висловили спільну думку, що «більшість сьогодні стабільна, як ніколи», і є згуртованою та дієвою. А те, що вона не завжди в повному складі голосує з деяких питань, на їхню думку, є цілком нормальним. Адже тоді виникає ситуативна більшість. За словами Р. Богатирьової, розмови серед народних депутатів, а також повідомлення у пресі про те, що парламентська більшість уже нібито розпалася, виникають у «ображених чимось депутатів». Лідер «Регіонів України» наголосила, що нині документ більшості підписано лідерами всіх фракцій і депутатських груп, котрі входять до неї, і жодних офіційних заяв про відкликання підписів під цими документами не було.

Лідери двох фракцій вважають цілком можливим об'єднання в майбутньому аграрників і регіоналів в одну фракцію. Мабуть, це може статися із наближенням президентських виборів.

Юліана ШЕВЧУК.

Постанова Верховної Ради України

Про дострокове припинення повноважень народного депутата України ТІГІПКА С. Л.

Відповідно до пункту 1 частини другої статті 81 Конституції України Верховна Рада України **постановляє**:

Припинити достроково повноваження народного депутата України ТІГІПКА Сергія Леонідовича, обраного від багатомандатного загальнодержавного виборчого округу, виборчий блок політичних партій "За Єдину Україну!", у зв'язку з особистою заявою про складення ним депутатських повноважень.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ, 16 січня 2003 року.
№ 425-IV.

Постанова Верховної Ради України

Про дострокове припинення повноважень народного депутата України ПАПІЄВА М. М.

Відповідно до пункту 1 частини другої статті 81 Конституції України Верховна Рада України **постановляє**:

Припинити достроково повноваження народного депутата України ПАПІЄВА Михайла Миколайовича, обраного від багатомандатного загальнодержавного виборчого округу, Соціал-демократична партія України (об'єднана), у зв'язку з особистою заявою про складення ним депутатських повноважень.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ, 16 січня 2003 року.
№ 426-IV.

Постанова Центральної виборчої комісії

Про визнання Чеботарьової Ю. С. обраною народним депутатом України в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі

Верховна Рада України постановою від 16 січня 2003 року № 425-IV достроково припинила повноваження народного депутата України Тігіпка Сергія Леонідовича, обраного 31 березня 2002 року в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі від виборчого блоку політичних партій «За Єдину Україну!», у зв'язку з особистою заявою про складення ним депутатських повноважень.

Враховуючи зазначене та результати виборів народних депутатів України, внесених до протоколу Центральної виборчої комісії від 15 квітня 2002 року «Про результати виборів народних депутатів України в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі 31 березня 2002 року», відповідно до частини восьмої статті 76, частини першої статті 81 Закону України «Про вибори народних депутатів України», керуючись статтями 11, 12 Закону України «Про Центральну виборчу комісію», Центральна виборча комісія **постановляє**:

1. Визнати обраною народним депутатом України в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі Чеботарьову Юлію Сергіївну, 1965 року народження, освіта вища, проживає в м. Дніпропетровську, заступника директора відкритого акціонерного товариства «Запорізький виробничий алюмінієвий комбінат», безпартійної, включеної до виборчого списку кандидатів у народні депутати України від виборчого блоку політичних партій "За Єдину Україну!" під № 40.

2. Цю постанову опублікувати в газетах "Голос України" та "Урядовий кур'єр".

Голова Центральної виборчої комісії
М. РЯБЕЦЬ

м. Київ, 16 січня 2003 року.
№ 5.

Постанова Центральної виборчої комісії

Про визнання Шурми І. М. обраним народним депутатом України в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі

Верховна Рада України постановою від 16 січня 2003 року № 426-IV достроково припинила повноваження народного депутата України Папієва Михайла Миколайовича, обраного 31 березня 2002 року в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі від Соціал-демократичної партії України (об'єднаної), у зв'язку з особистою заявою про складення ним депутатських повноважень.

Враховуючи зазначене та результати виборів народних депутатів України, внесених до протоколу Центральної виборчої комісії від 15 квітня 2002 року «Про результати виборів народних депутатів України в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі 31 березня 2002 року», відповідно до частини восьмої статті 76, частини першої статті 81 Закону України «Про вибори народних депутатів України», керуючись статтями 11, 12 Закону України «Про Центральну виборчу комісію», Центральна виборча комісія **постановляє:**

1. Визнати обраним народним депутатом України в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі Шурму Ігоря Михайловича, 1958 року народження, освіта вища, проживає в м. Львові, секретаря Львівської обласної організації Соціал-демократичної партії України (об'єднаної), члена Соціал-демократичної партії України (об'єднаної), включеного до виборчого списку кандидатів у народні депутати України від цієї партії під № 24.

2. Цю постанову опублікувати в газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр».

Голова Центральної виборчої комісії
М. РЯБЕЦЬ

м. Київ, 16 січня 2003 року.
№ 3.

Правління Асоціації народних депутатів України запрошує членів асоціації, всіх народних депутатів України на чергові річні збори асоціації, які відбудуться 24 січня 2003 року в м. Києві у приміщенні комітетів Верховної Ради України по вул. Банковій, 6 (2-й поверх, зала засідань). Початок роботи зборів об 11-й годині.

У НОМЕР

Вимагають належного розслідування

Група впливових британських журналістів та політиків підписала лист до прем'єр-міністра Тоні Блера з вимогою добиватися належного розслідування справи про вбивство українського журналіста Георгія Гонгадзе, який загинув у вересні 2000 року. Журналісти у листі нагадують, що «через два роки після зникнення Гонгадзе так і не було проведено належного слідства».

Серед тих, хто підписав листа, — ведучий програми «Ньюзнайт» на Бі-бі-сі Джеремі Пексмен, редактор служби міжнародної інформації Бі-бі-сі Джон Сімпсон, генеральний секретар Національної спілки журналістів Джеремі Дір, депутати парламенту та інші.

Після того, як делегація Національної спілки журналістів Британії 4 грудня відвідала парламентські слухання в Україні з питань цензури і свободи слова, у Лондоні відбулися слухання робочої групи, яка розглянула низку планованих акцій. Найперша з них — розпочати міжнародну кампанію з розслідування, зокрема, обставин смерті Георгія Гонгадзе та Михайла Коломійця.

ФОТОФАКТ

Із цехів холдингової компанії «Луганськтепловоз» вийшов новий трамвай, створений на замовлення «Москміськтрансу». Машина, виконана на сучасному технічному рівні, спеціально пристосована для руху в умовах вузьких вулиць та численних поворотів у старих районах російської столиці.

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

Треба міняти пріоритети. І кадри

Минулий рік став для економіки Сумщини, м'яко кажучи, провальним. Вона фактично відкотилася на рубежі трирічної давності. Через спад виробництва в багатьох пріоритетних галузях значно погіршилася й без того непроста соціально-економічна ситуація, відчутно зросло безробіття, збільшилася заборгованість у зарплаті.

— До критичної точки область значною мірою довела недалекоглядна політика тих, хто після виборів залишався біля її керма, — зазначив на одній із прес-конференцій призначений удруге головою Сумської облдержадміністрації народний депутат України Володимир Щербань.

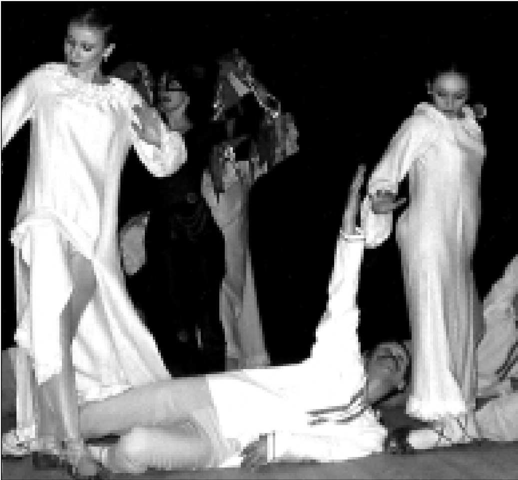
У логіці керівнику області не відмовиш. За його словами, дехто з керманичів, замість того, щоб дбати про неухильне зростання добробуту мешканців регіону, спрямовував політ своєї фантазії й розумові потуги геть в інше русло. Це призвело до відтоку з області за минулий рік 400 (!) мільйонів гривень потенційних інвестицій, доведено до ручки й буряківничу галузь.

Як підкреслив В. Щербань, керівництво регіону змінює пріоритети: віднині кожен кіловат, кожен літр, кожна тонна, кожен метр мають працювати на поліпшення життя мешканців Сумщини — пенсіонерів, лікарів, учителів, багатодітних... Облдержадміністрація взяла на себе зобов'язання кожні два—три місяці ставити на ноги бодай одне непрацююче в області підприємство. Схоже, що губернатор не схильний кидати слова на вітер. А розпочали з кадрових перестановок: у відставку вже відправлено трьох колишніх заступників голови облдержадміністрації.

Владислав ЖМУРКОВ.

ФОТОФАКТ

Сьогодні, 18 січня, у Чернігові справжній і неповторний «Вертеп». Так називається суперпостановка, здійснена ансамблем пісні і танцю «Сіверські клейноди» та Молодіжним театром. У ній головні герої — запальний танець, меткий гумор, чарівна пісня.

На знімку: сцена з вистави.
Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

 Третя сесія Верховної Ради четвертого скликання розпочне роботу 4 лютого

«Свято зимового календаря»

ФЕСТИВАЛІ

Перший Міжнародний телефестиваль «Різдво в Карпатах», який проходив на Івано-Франківщині, завершив свою роботу. В ньому взяли участь понад 140 українських теле- і радіожурналістів, газетярів, а також майже 40 зарубіжних — із Словаччини, Польщі, Румунії, Росії. На розгляд журі було представлено більш як 60 телепрограм на тему «Свято зимового календаря».

Під час дводенного туру зимовим Прикарпаттям гості побували на екскурсіях в музеях «Писанка», народного мистецтва Гуцульщини і Покуття імені Й. Кобринського, відвідали Гошівський монастир, оглянули урочище Бубнище і скелі Довбуша, здійснили подорож до знаного осередку гірськолижного туризму — селища Ворохта. Учасники фестивалю побували й на масштабному будівництві міжнародного центру гірськолижного туризму «Буковель», який планує одночасно приймати в себе до восьми тисяч відвідувачів. На славнозвісному яремчанському базарі виробів декоративно-ужиткового мистецтва гості змогли придбати на згадку карпатські сувеніри. Окрім цього, познайомилися з багатством прадавньої самобутньої народної творчості горян-українців. Усі зимові обряди й традиції, які є в Галичині: колядки, щедрівки, меланки, гуцульський «плєс», пов'язання Василя, представляли гостям 30 фольклорних колективів Івано-Франківщини.

А тим часом журі оцінювало конкурсні телепрограми. Лауреатами в різних номінаціях стали більш як 20 творчих колективів. Нагороди за режисуру, журналістику та операторську роботу отримали відповідно Херсонська обласна телерадіокомпанія, програма «Не все так погано у нашому домі» Національної ТРК та ТРК «3-Студія» з Івано-Франківська. Деякі призи так і залишилися без власника, зокрема, у спеціальній номінації від Національної спілки журналістів «За майстерне володіння мовою». Як зауважив голова НСЖУ Ігор Лубченко, цю премію хотіли вручити представникам сходу та центру України, та, на жаль, претендентів не знайшлося навіть серед західноукраїнських телевізійників. Ще один приз — путівка на відпочинок у Карпати — чекає свого господаря. Він дістанеться тому, хто найкраще висвітлить «Різдво в Карпатах». А творці першої телепередачі про фестивальне дійство отримають запрошення на двотижневе перебування в Києві.

Ефективність фестивалю, зауважили самі його учасники, вимірюватиметься кількістю туристів, які, зацікавившись журналістськими матеріалами, приїдуть у Карпати на відпочинок.

Наталя АНДРУСЕЧКО.

Івано-Франківська область.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

СТИХІЯ

Посипати можна? Треба!

Уже тиждень страждає від погодних катаклізмів і Дніпропетровськ. У вихідні стояли трамваї, що вмерзли у лід, припинявся рух на деяких тролейбусних маршрутах. Днями в районі Палацу Ілліча п'ять «фур» перекрили виїзд на криворізьку трасу, бо не могли здолати тамтешній схил. А вулиці й тротуари міста досі схожі на суцільні ковзанки.

А особливо від ожеледиці страждають перехожі. Щодня близько сотні осіб потрапляє до травматологічних лікарень і поліклінік. Кожен другий з тяжкими і серйозними ушкодженнями — переломами рук і ніг, черепними травмами.

Стверджують, наче комунальники висипали уже понад 400 тонн соляно-піскової суміші, але де саме, для городян зазвичай залишається таємницею. Дніпропетровці можуть тільки заздрити мешканцям «периферійного» Кривого Рогу, де від наслідків зимових «сюрпризів» уже й сліди зникли.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Народжувати з трактором

Снігові замети відрізали село Красносілки Олександрівського району на Кіровоградщині від світу. Щоб відвезти тридцятирічну породіллю Валентину Гетьман до центральної районної лікарні, кілька годин перед машиною «швидкої допомоги» рухався трактор «Т-150», пробиваючи колію.

Олександр БОНДАРЧУК.

Краще б він покінчив з комунізмом

Вісім харківських родин, котрі мешкали в навчальному господарстві «Комуніст», залишилися без даху над головою.

За попередньою версією, трирічний малюк, який був з сестрою без нагляду батьків, засунув в обігрівач віника, від чого в будинку й почалася пожежа. Дітей вдалося врятувати. Проте вогнеборці, котрі прибули, не встигли загасити вогонь. До місця НП їм необхідно було подолати засніженими дорогами 20 км. Пожежну частину селища через скорочення фінансування вже давно закрито.

Микола КОСИЙ.

КОНКУРСИ

Ваша честь, галицькі лицарі

У Львівському театрі опери і балету імені Соломії Крушельницької 26 січня урочисто вітатимуть номінантів конкурсу «Галицький лицар».

Серед новацій «турніру» найдостойніших краян — запропонована Міжнародним фондом «Відродження» номінація «Лідер третього сектору» для волонтерів благочинних фондів та громадських організацій. Окрім бронзової статуетки переможець отримає премію —тисячу доларів США. Нині спеціальна комісія експертів підсумовує достоїнства претендентів, яких понад 500. А лицарі-номінанти попередніх років оберуть поміж себе Короля Галичини.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

КРИМІНАЛ

Перевірено: мін немає

Про замінування будівлі, де розташований донецький офіс департаменту вугільної промисловості Мінпаливенерго, заявив у середу майже опівдні незнайомець. Дзвінок надійшов до чергової частини міськвідділу міліції. Працівників та відвідувачів було евакуйовано з п'ятиповерхової будівлі, а фахівці обстежили всі приміщення на наявність вибухівки, задіявши навіть спеціально натренованих собак. Нічого підозрілого не виявили.

Цього дня у представництві Мінпаливенерго тривали зустрічі керівництва департаменту із генеральними директорами холдингових компаній та директорами шахт, на яких приймалися програми роботи вугільних підприємств на 2003 рік. Крім того, в будівлі розташовані регіональне представництво Фонду держмайна, регіональне управління Держнаглядохоронпраці, а також офіс корпорації «Укрвуглемаш». За кілька годин працівники змогли повернутися на робочі місця, однак пропускний режим для відвідувачів посилено.

Три версії одного убивства

Біля власного будинку в ніч із вівторка на середу вбито голову наглядової ради АКБ «Автокразбанк» Сергія Кириченка. Знаряддям злочину став ніж: на тілі жертви залишилися чотирнадцять поранень. Банкір повертався додому і вже вийшов зі службового автомобіля. Слідство, яке веде прокуратура області, розглядає три версії злочину: убивство із хуліганських мотивів, пов'язане із професійною діяльністю та з метою пограбування.

Ліна КУЩ.

АНОМАЛІЇ

«Вір, не вір, а не кажи — брешеш...»

Життя сповнене всіляких неймовірностей. Однак, звиклі мислити раціонально, будь-які загадкові випадки чи явища ми сприймаємо через призму матеріалізму. Не замислюючись, відкидаємо незрозуміле, навішуючи на нього ярлик на зразок: «Такого бути не може, бо такого не може бути»... А легенди, історії, перекази передаються із вуст в уста, із покоління в покоління у вигляді цікавих побрехеньок, які слухають усі, та мало хто їм вірить. Утім, як то кажуть, диму без вогню не буває...

Феномен Распутіна

Надлюдські здібності фаворита Миколи II до цього часу є однією із найбільших загадок сучасної історії. Цікаво, що в неспокійні роки початку минулого століття подібні Григорію Распутіну особистості виринали і на околицях імперії. Зокрема, у дореволюційному Єлисаветграді (нині — Кіровоград) ореолом містичної слави був овіяний такий собі Олександр Прохоров. За переказами, він був людиною надзвичайної фізичної сили та мав розвинуті гіпнотичні властивості. Кожний, хто потрапляв під його вплив, ставав цілком залежним і покірливо виконував будь-які накази. Кажуть, його не брала ні куля, ні сталь. А численні замахи, вчинені на життя Олександра Прохорова, неодмінно закінчувалися невдачею.

Згадки про Олександра Прохорова можна знайти у фондах Кіровоградського обласного державного архіву. Із документів відомо, що у 1905—1907 роках він очолював місцевий осередок чорносотенної партії «Союз руського народу», не раз організовував єврейські погроми, а 18 жовтня 1905 року чорносотенці під його керівництвом розгромили мирну демонстрацію, учасники якої вимагали повалення царського режиму і встановлення демократичної республіки. Також Прохорову приписують безкарні розбійні напади на представників влади і справжній терор, що він чинив проти єврейського населення міста.

Одним із документальних підтверджень невразливості Олександра Прохорова є запис відомого в Єлисаветграді на межі XIX—XX століть громадського діяча Петра Рябкова, що розповідає про спробу замаху на лідера чорносотенців. «Зустрівши Олександра Прохорова на Палацовій вулиці поблизу театру, Григорій Гвоздянович вистрілив упритул. Але вийшла осічка. Переляканий Гвоздянович втратив свідомість і його було доставлено до найближчої медичної частини...»

На жаль, історія замовчує подальшу долю Олександра Прохорова, особу, безперечно, неординарну і цікаву для досконалішого дослідження. А вірити чи не вірити легендам про його надлюдські можливості, нехай кожний вирішує сам...

Кара небесна

Навчаючись на історичному факультеті Кіровоградського педінституту, я працював на розкопках у Новогородківському районі. Там, у селі Інгуло-Кам'янці, від місцевого жителя почув цікаву історію.

Під час громадянської війни у село ввійшли червоні. Місцеве населення опору майже не чинило. Більшість чоловічого населення пішла в ліси, де на той час діяло чимало загонів повстанців (більшовики їх називали не інакше, як бандами). Червоні посадили дозорця на дзвіниці церкви, а внизу встановили гармати. Під вечір небо затяглося хмарами. І саме в цей час повстанці рушили визволяти село. Загін помітили одразу, щойно він вийшов з лісу. Гармашам наказали підготуватися до бою. Але жодного пострілу так і не пролунало. Натомість ударив грім і блискавка влучила в гармату. Вибухнули боєприпаси. Артилеристи загинули, зброя виявилася безнадійно зіпсованою. Червоних вибили із села. А пізніше на дзвіниці знайшли й дозорця. Мертвого, хоча на ньому не було жодної подряпини.

Погодьтеся, якщо почуте — не вигадка, історія здається зовсім неймовірною. Адже за законами фізики блискавка мала вцілити у дзвіницю і аж ніяк не в гармату, розташовану під нею...

Закляття козацької могили

У Вільшанському районі троє хлопчаків вирішили розкопати козацьку могилу, яка височіла за селом. Було це невдовзі після війни. Серед ночі крадькома вислизнули з домівок і вирушили на пошуки пригод.

Видерлися на вершину кургану і почали копати. Викопали глибоку яму, майже у повен зріст, коли наштовхнулися на дерев'яний настил. Земля гула під лопатами, що свідчило про порожнечу. Але дістатися до прихованої камери чи склепу розбишакам не вдалося. «Раптом усі одразу ми відчули такий жах, — розповідає учасник авантюри, —що, покидавши лопати, разом чкурнули геть, щонайдалі від того місця. Всю ніч я не міг заснути, ввижалися страхіття. Оговтався лише під ранок, коли зійшло сонце. Зустрівся з приятелями. Вони також мали приголомшений вигляд. До могили, навіть удень, іти було дуже страшно. Та все-таки мусили. Треба було забрати лопати, бо за втрату інвентарю добряче перепало б на горіхи...»

Коли хлопці піднялися на могилу, їхньому здивуванню не було меж. Жодних слідів нічних розкопок вони не виявили. А лопати знайшлися метрів за сто від кургану. Вони стриміли у ледь помітній свіжовиритій ямці...

Олег БОНДАР.

Кіровоградська область.

СУСПІЛЬСТВО

Ірина Сказіна: романтик з характером гладіатора

КЛУБ ЗНАМЕНИТОСТЕЙ

Зі співачкою Іриною Сказіною ми, либонь, могли б говорити про все на світі. Навіть про найособистіше, на противагу багатьом її колегам, які маскуються стерильними відповідями на цілком пристойні запитання — аби виглядати краще. Ірина розумна, самодостатня і не боїться називати речі своїми іменами. Але цікаво те, що з нею чомусь не хотілося смакувати бульварні теми. По-перше, кредо Ірини: мистецтво заради мистецтва, хоч це й звучить пишномовно. По-друге, давно хотілося наблизитися до розуміння особистості, котра займає автономну нішу у вітчизняному шоу-бізнесі.

Словесний автопортрет Ірина малює скупими і точними штрихами. Амбіційна. Не красуня, але дуже симпатична. Не дурна. Іронічна, інколи до злого сарказму. Оптимістка. Вірить у диво. Любить людей. Поважає талановитих.

— Ірино, на естраді ви завжди стояли відокремлено. Але ж для того, щоб прогресувати (не лише всередині себе, а й публічно), доводиться зважати на оточення, йти на компроміси...

— А ви гадаєте, це добре, що відокремлено?

— У даному разі — так.

— Маєте рацію: у мене свій маленький острів. Правда і те, що дуже важко виживати в цьому світі з огляду на все, що відбувається у нашому так званому шоу-бізнесі. Просторікувати на цю тему не збираюся. Все це кумедно. Втомлюєшся слухати всуціль примітивне, копійчане аранжуваннячко. Ті самі переспіви: не треба платити авторові, шара — то клас. І нащо запрошувати оркестр, розписувати оркестрування? Та ж це шалені бабки!.. Прикро, що ця країна нічого справжнього не потребує.

Чому я завжди стояла осторонь? Бо від самого початку дозволила собі займатися мистецтвом. Що хорошого у виборі такого шляху? Те, що я отримую від своєї творчості величезне задоволення. І що знаходжу відгук у своїх шанувальників. Я затребувана. Мені гріх скаржитися, бо завжди мала свого слухача. Належу до тих нечисленних артистів, які працюють на касу, приїжджаючи до будь-якого міста, збираючи зал і працюючи повноцінний концерт. Я, до того ж, не маю спонсорів: усе зароблене вкладаю в роботу.

Так от, про компроміси. Припустімо, мені пропонують взяти участь у якомусь проекті. Ось є пісня, ми вам її даруємо, давайте її запишемо. Знайдемо аранжувальника, щось таке там зліпимо. І, скажімо, цей проект мене не дуже цікавить. Я завжди думаю: заради чого? Я не можу собі дозволити робити погано. Не хочу засуджувати і обмовляти своїх колег, які легко погоджуються на такі позиції. Просто мене шокують недоробки, примітивізм, у мене завищена планка вимог. Тому часто кажу: «Ні, я в цьому балагані участі не братиму».

— Скільки спілкувалася зі своїми й вашими колегами —не чула, щоб про вас говорили негативно.

— Може, не з тими спілкувалися?

— Сподіваюся, з найкращими, з тими, хто має смак. У кожному разі ви змусили з собою рахуватися. І пліток про вас також щось мало чути...

— Є плітки, є... До речі, я на це не ображаюся. Інколи чую таке, що й на голову не налізе. Нещодавно моя приятелька, сидячи з маскою на обличчі в косметичному салоні, почула жахливу історію про те, яка я нещаслива жінка. Буцімто чоловік мій, падлюка, подався на ПМП до Америки, забрав дитину й не дозволяє з нею бачитися. Щоправда, залишив на Хрещатику п'ятикімнатну квартиру. Знайома заступилася за мене, як, мовляв, не сором розносити такі брехні. Та, гадаю, це нормально. Якщо людина відома, про неї завжди говоритимуть.

— Ви справляєте враження натури сильної й цілісної.

— Це відповідає дійсності. Я не розкидаюсь. Завжди знала, чого хочу від цього життя. І, що теж дуже важливо, знала, як того досягти. Лише про одне прохала: не треба мені допомагати — тільки не заважайте.

— Точнісінько як у Фаїни Раневської: «Мені аби не заважали, а на допомогу я не чекаю».

— Недаремно я люблю Раневську. Пам'ятаєте, як вона казала про погану роль? Гроші проїси, а ганьба залишиться...

— На Новий рік особливо виразно проявляється тенденція нагороджувати неймовірними титулами: найголовніший співак, найбільше відкриття, повернення року тощо. Причому у всьому цьому бере участь якась вузька сімейка. З року в рік ті самі особи. Вам це не прикро?

— Треба ставитися до цього спокійно. Я зовсім не хочу ображати людей, які беруть у цьому участь. Може, навіть навпаки: вони спробували одне одного помітити. Я якось не реагую на це: почитала, посміялася, послала газетку котикові... Не бачу причини ображатися, що це — «Оскар»? Значно трагічніше інше: коли до найвідповідальніших програм, концертів залучають російських виконавців. Замість того, щоб підтримати своїх, вкласти у них кошти. Чому так?

— Від комплексу меншовартості.

— Однак це робить нас в очах тих самих росіян недолугими й жалюгідними. А треба своїм пишатися.

— Ірино, ви — співачка інтелектуальна. Свого часу проспіваний вами Пастернак — «Мело, мело по всей земле...» («Свеча горела») — навічно відніс вас до цієї категорії. Може, вам відомий секрет, як вижити в шоу-бізнесі і при цьому мати «немасовий» репертуар?

— Чесно кажучи, не знаю. Не маю відповіді на це запитання. Але при цьому я не маю випадкових пісень —аби хоч щось записати.

— А як ви їх добираєте?

— Мабуть, від природи дано таке чуття, що підказує, співати чи ні, матиме це успіх чи ні. Я коли чую пісню вперше, вже знаю, яке буде аранжування.

— Кілька років тому кліп на пісню «Его губы пахнут манго» справив фурор...

— Загалом це сумна історія. Навіть не хочу згадувати. Мені тоді казали: чоловіка не гратимеш, це вульгарно. Але мені було цікаво, хотілося чогось нового. А тепер московські артисти скористалися з моєї знахідки.

— Плагіат?

— Справжнісінький...

— Навички лицедійства здобули в столичному університеті культури?

— Я вчилася, коли то був іще інститут. Закінчила факультет режисури театралізованих вистав і шоу-програм. Мій педагог — професор Азалія Романенко. Дуже вдячна цій людині. Мені було страшенно цікаво вчитися. Та й взагалі, я зустрічала в житті великих жінок — духовних наставників. Красуні, розумниці, талановиті особистості. Починаючи з музичної школи, де мене вчила Діна Петрівна Сахновська. Перший мій викладач з майстерності актора (адже в театрі я займалася ще змалечку) — Тетяна Юріївна Іллєнко. Знання, виховання отримала не тільки від своєї бабусі, котра мала консерваторську освіту, а й від хрещеної матері — Ольги Валентинівни Непосєдової, педагога в училищі імені Глієра. Кожна з них внесла в моє життя часточку себе. Пишаюся своїми вчителями і дякую Богові, що ці люди зустрілися на моєму шляху. Набуті завдяки їм професіоналізм, упевненість у власних силах не дають розгубитися, хоч би що там траплялося в житті. Нині накреслюю найближчу перспективу — новий кліп, постановки, зйомки. Головне — знайти фінансування.

— Я саме хотіла запитати про приватну власність ваших прадідів, дивіденди від якої могли б підтримати творчість...

— Я киянка з діда-прадіда, маю тут глибоке коріння. З маєтку мого прадіда колись давно зробили піонерський табір. Другий прадід був власником першого в Києві ілюзіону — нині це кінотеатр «Жовтень». Одній із прабабусь належали торгові ряди на Подолі. Справді, в інтересах творчості непогано було б усе те повернути...

— Ви сказали, що любите людей. За що?

— За те, що вони є. Я для них і працюю. А для них моя праця, можливо, наче бальзам, після того лайна, що виливається на них з екранів телевізорів.

— Але ж тому потокові протистояти неможливо. На відміну від вас, я не оптиміст.

— Все це минеться.

— І «все це» припадає на наші найкращі роки...

— Гадаю, що більше буде у нас тих, хто займає не свої місця, то більше матимемо проблем. Хотілося б побажати всім, щоб кожний посідав своє місце.

— Вас останнім часом дуже бракує на нашому ТБ.

— Весь минулий рік був присвячений розбиранню відносин з колишнім продюсером. Я мусила звернутися до суду. І в такий спосіб уперше в історії вітчизняного шоу-бізнесу відстояла власні права. Я все залишила колишньому продюсерові. І почала з нуля. Цілком оновлюю репертуар.

— Відчайдушний вчинок, ризикований...

— Це — показовий вчинок. Я дуже терпляча. Та в один прекрасний день терпець урвався. Людина вважала, що я

Фото з архіву співачки.

— приватна власність. От і треба було обгрунтувати юридично, що це не так.

— Але ж ви не почувалися безпорадною?

— Звичайно, ні. Якщо людина не вірить у себе, не треба взагалі нічого робити. Просто сиди собі тихесенько. А якщо поставив мету, треба її добиватись. І коли мені співчувають: Ірусю, в тебе важкий період, — відповідаю, що зовсім не важкий. Я вільна, творю, почуваюся чудово.

— Вам неможливо підтяти крила?

— Так склалося життя (мабуть, учителі були гарні), що душу маю романтичну, а характер гладіатора. Не чіпайте мене, не треба.

— Інакше що буде?

— Здачі дам. Не можна ковтати образу раз, удруге, не можна давати комусь зрозуміти, що з тобою можна так поводитися.

— Над чим працюєте?

— Записую компакт-диск романсів. Про це говорилося вже давно. На вірші поетів срібної доби і наших сучасників. Моїх нинішніх авторів, гадаю, також колись назвуть видатними. Хотілося б, щоб кожен з них видав власні книги... Плани маю широкі, та поки що не хочу їх розкривати.

— А пристрасть до великих літераторів минулого —родом із вашого дитинства?

— У мене було напрочуд щасливе дитинство. Минуло воно в Німеччині — з ярмарками, яскравими іграшками, книжками. А київський період дитинства — це театри. Це — література (Булгаков, Достоєвський, Гоголь, Чехов, Пастернак, Цвєтаєва, Ахматова, Гумільов...). Маю вдома розкішну бібліотеку. І колекцію раритетних поштових листівок, що їх почав збирати ще мій прадід. Чудову колекцію свічок і свічників: колись обов'язково влаштую виставку.

— Чим хочете здивувати слухачів найближчим часом?

— Професіоналізмом. І справжнім мистецтвом. Хоча було б непогано, якби всі взяли собі це за правило.

Розмовляла Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

Голубці з грибами — страва королівська

СВІТСЬКА ХРОНІКА

Завтра принц Шарль-Філіп Орлеанський повертається додому, а львів'яни ще під враженням від королівського балу «Україна—Франція», що відбувся у Львівській опері.

О, то були справжні враження! Крамниці міста виконали річний план із продажу смокінгів і вечірніх суконь. І перукарі мали клопіт: львівські леді накручували пишні копиці кучерів з «міліровкою»! Ніхто не хотів виглядати гірше чарівної супутниці принца — графині Елізабет де Удекейм де Акос. Львів'яни озирали графиню особливо прискіпливо. Бо чи можемо бути байдужими до особистого життя нашого родака, прямого нащадка Анни Ярославни, королеви Франції? Принц називає Львів маленьким Парижем, і каже: від України йому дісталися сині очі й палке серце. Справді, він схожий на козака. Принаймні у Франції я не бачила таких широкоплечих мужчин (даруйте, Ваша Високість).

Отже, ми родичі, відтоді як 1051 року повінчалася Анна Ярославна з королем Франції Генріхом І. Донька Ярослава Мудрого вважалась однією з найвродливіших жінок світу. Її пам'яті й присвятили Великий бал у Львові. А душу принца зворушила ще одна чарівна жінка — українка французького походження, президент культурологічної асоціації «Весна» співачка Уляна Чайківська. Вона влаштовує благодійні концерти на поміч нашим дітям, зокрема пацієнтам львівських лікарень. До справи долучився й принц Орлеанський.

Організацією балу у Львові займалися президент Асоціації королівських родин Європи Жак-Анрі Оклер та наш відомий скрипаль Олег Кульчицький. Концерт гурту Кульчицького для широкої публіки об'єднали з Королівським балом для вибраних осіб, що заплатили за те по 250 євро. Чим би не керувалися ті, хто купив квитки — любов'ю до дітей чи бажанням «засвітитися» в променях Їх Високостей, неважливо. Важливий результат. Продано близько півтори сотні запрошень, а кошти передадуть дитячим лікарням.

Гостей приймали у Дзеркальному залі театру, що нагадує принцові Лувр. А Лувр вимагає шарму, тож львів'яни почепили метелики (дехто — вперше в житті, і ті метелики стирчали майже вертикально). А львів'янки! Спробуйте пробути від сьомої вечора й до ранку з оголеними плечима в залі, м'яко кажучи, прохолодному! Але ж он і сама графиня — у відкритій сукні!

...А Олег Кульчицький, скрипаль-віртуоз, був неперевершений! Під час балу оприлюднено його титул барона. Титул — правдивий, як і відзнака «Хрест королеви Анни», котру вручили від ордену Святого Архістратига Михаїла. Цей лицарський орден має міжнародний статус, його Великим магістром обрано нащадка старовинного шляхетського роду, полковника Івана Микулинського, що має титул Великого князя. Пан Микулинський і вручав під час балу відзнаки ордену, «Хрест королеви Анни», Шарлю-Філіпу Орлеанському, Уляні Чайківській, Олегу Кульчицькому та іншим. На жаль, церемонія відбувалася під банальний дзенькіт виделок і чарок. Дехто навіть запропонував баронові Кульчицькому виставити могорич і обмити нагороду. Ну, не вміють наші люди поводитися із шляхтою!

У цьому почасти «винен» сам принц. Перед балом зустрівся з молоддю і журналістами в ратуші й спантеличив усіх скромністю. Сказав, що зупинився в готелі «Жорж», а не в «Гранд готелі» чи «Дністрі», бо там дорого, а треба ж економити кошти на потреби дітей. Моя 14-літня донька дійшла висновку, що бути принцом важко. Та й зустріч гостей із молоддю звелася до монологів учительок, які настирливо радили принцові... сприяти нашим школярам у вивченні французької мови неодмінно під небом Парижа!

. — А принц не подумає, що всі ми жебраки? — спитала донька. Її здивувало, що повсякденний одяг графині простіший, аніж у її однокласниць. Вона допізна не спала, чекаючи мене з балу, і вже вночі допитувалася про ЩОСЬ ТАКЕ, що неодмінно має бути на всіх казкових балах. Я зізналася, що на бал потрапила лише завдяки своєму «французькому» носові. А більшість журналістів залишилася за дверима Дзеркального залу.

Фото УНІАН.

Пильна українська сторона подбала, щоб усе було за протоколом: достойники із запрошеннями проходять повз Їхні Високості, вітаються із головами міста й області та їхніми дружинами і рухаються до фуршетного столу. Я протоколу не знала, зате вирішила неодмінно познайомитися задля ексклюзивного інтерв'ю з імпозантним генерал-лейтенантом, чий мундир прикрашали численні нагороди. Допитуюся, хто це. Ніхто не знає. Прилаштовуюся за плечима генерала і переступаю поріг Дзеркального залу, хоча, всупереч протоколу, не маю вечірньої сукні. Але ж я тут — по службі! Підходжу до генерала та його оточення, називаю себе, прошу їх зробити те саме. Панове мовчки усміхаються. Хтось зауважує: «О, парламентська газета, це небезпечно...»

Спіймала облизня! Негоже поводитися з Нашими Світлостями, мов із простими смертними. Згодом дізналася, що генерал-лейтенант — то Валерій Кодру, барон і кавалер «Хреста королеви Анни», відомий підприємець-видавець (газета «Президентський вісник», журнал «Президент»)...

На фуршеті почастунки були європейсько-українські. Опівночі, під святковий феєрверк, подали пампушки з часничком і борщок, щоб дихання було свіжим до королівських танців. Потому — шашлики і голубці з грибами, що особливо смакували принцові. Віднині такі голубці у Львові мають титул королівської страви. Втім, гарячого я не чекала. Зраділа, побачивши серед гостей давню знайому — президента «Електронбанку» Ларису Завгородню, еталон шляхетності й елегантності в усьому. Чому вона досі не графиня? Лариса Несторівна поділилася секретом. Виявляється, один із присутніх на балу наших ясновельможних вчащав до банку і запросто пропонував шляхетські відзнаки. Треба було лиш зробити «внесок» — кругленьку суму в доларах. Та Лариса Несторівна не піддалась. «Я — недостойна!» — відповіла твердо.

Ми разом вийшли із Дзеркального залу о пів на першу ночі. Я була майже щаслива, коли пірнула в теплу шубу і засунула задубілі ноги в чоботи. У фойє зазвучали направду королівські голоси оперних співаків, що виконували заздоровну із «Травіати». Ми поплескали їм і поквапилися додому. А бал тривав до 4-ї години ранку, з танцями, співами, демонстрацією моделей. А надворі, біля ялинки, юрмилася молодь. Бо в місті, як завжди 13 січня, водили Маланку. Чудова нагода вдягнути маску кози чи короля й досхочу посміятися із себе та з «голих королів» також. Віват, ваші і наші Високості й Світлості!

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Половина країни за межею бідності

А ЯК У НИХ

Нещодавно Олександр Лукашенко пообіцяв звільняти керівників тих підприємств, де накопичується заборгованість із зарплати. Таких керівників планово позбавити права надалі обіймати керівні посади. Втім, самі директори вважають, що адміністративними заходами проблему виплати зарплат не розв'язати. Білоруська економіка перебуває у вкрай тяжкому стані.

Незважаючи на постійні звіти керівництва країни про зростання ВВП, запаси готової продукції на складах підприємств протягом року становили в середньому майже 70 відсотків, а в деяких галузях навіть перевищували обсяги виробництва. Але ж зрозуміло, що коли продукція не продається, зарплату платити немає з чого.

За даними на 31 жовтня минулого року, заборгованість із зарплати в Білорусі становила 108,4 млрд. білоруських рублів (1 долар — 1920 білоруських рублів). На кінець року її вдалося значно зменшити, і нині вона становить 56 млн. 458 тис. 333 долари США.

Згідно з соціологічними даними, затримки у виплаті зарплат торік зачепили мало не дві третини білорусів. Варто сказати, що торік і білоруським пенсіонерам вперше вчасно не видали пенсії, затримали майже на два тижні.

Водночас зарплати в Білорусі невисокі. За даними соцопитування, проведеного Незалежним інститутом соціально-економічних і політичних досліджень (НІСЕПД), майже половина білорусів, а саме 49,5 відсотка, проживають за межею бідності. Їхня зарплата менша за прожитковий мінімум, який передбачає мінімальний набір продуктів, потрібний для виживання. У грошовому еквіваленті він становить 42 долари.

Слід зазначити, що оклад директора бібліотеки становить 48, помічника вихователя дитячого садочку — 25,5, прибиральниці — 24 долари. Середній розмір пенсій у жовтні минулого року був 41,2 долара. Допомога з безробіття не набагато перевищує суму, еквівалентну 10 доларам. У Білорусі стає менше шкіл через зміни демографічної ситуації, і найближчим часом очікується збільшення кількості безробітних педагогів.

До речі, у сфері освіти середня зарплата становить 90 доларів, в охороні здоров'я — 90,73, в сільському господарстві — 58 доларів.

Згідно з опитуванням НІСЕПД, 32,7 відсотка респондентів живуть на суму, яка менша за мінімальний споживчий бюджет, тобто їхні доходи нижчі за рівень простого відтворення. До мінімального споживчого бюджету, окрім набору продуктів, входять також засоби гігієни, одяг та оплата комунальних послуг.

Потрібно також враховувати, що останнім часом почали зростати ціни на комунальні послуги. Очікується, що в поточному році місячна плата за стандартну трикімнатну квартиру становитиме 31,25 — 35 доларів.

Менш як 6 відсотків білоруських громадян мають прибуток понад 100 доларів.

Білоруські медики відзначають, що люди споживають дедалі менше овочів, м'яса, фруктів і молочних продуктів. Харчуються переважно макаронами, крупами і картоплею.

2003 рік має стати роком скасування пільг. Зокрема, скасовуються пільги на транспорті. Запроваджуються платні медичні послуги — їх обсяг у поточному році має становити не менш як 35 відсотків. Загалом передбачається, що скорочення фінансування соціальних програм 2003 року становитиме 87 млн. 656 тис. 250 доларів. Із заощаджених на пільгах коштів 76 млн. 145 тис. 833 долари плановано спрямувати до резервного фонду президента.

Ганна ПЕТРОВСЬКА.

Мінськ.

Фото АП.

ФОТОФАКТ

Французькі представниці найдревнішої професії нещодавно були змушені в неурочний час вийти на вулицю. У такий спосіб вони висловили протест проти внесеного міністром внутрішніх справ Франції Ніколя Саркозі закону, який передбачає підвищення тарифів за цілу низку правопорушень, а також посилює заходи, спрямовані на боротьбу з проституцією. На плакаті позаду дам у масках написано: «Всі разом із французькими повіями захистімо наші права!».

Сніг для снігової баби

Дворічний Еллiот О'Салліван був дуже розчарований тим, що в місті Тоттон, графство Гемпшир, де він мешкає, цього року не випало жодної сніжинки. Довідавшись про це, батько хлопчика Шон О'Салліван, який щоденно їздить на роботу в засніжене графство Кент, повертаючись додому, завантажив свій фургон «Мерседес Спринтер» снігом і привіз його сину. Малюк був страшенно радий: адже тепер він разом з батьком нарешті виліпить снігову бабу!

Рубль змінить своє обличчя

Повідомлення про рожевий долар, що його розробили дизайнери в США, мабуть, не дає спокою батькам Центрального банку Росії. Вони також хочуть змінити зовнішній вигляд російських рублів усіх номіналів і запровадити нові купюри.

Нині ходять паперові гроші лише п'яти номіналів — 10, 50, 100, 500 та 1000 рублів. Перший заступник голови Центробанку Арнольд Войлуков уже повідомив, що цього року в обіг спочатку запустять 20-рубльову купюру з новим дизайном. Вона буде своєрідним лакмусовим папірцем, бо з її допомогою вивчатиметься реакція фальшивомонетників і довірливість купюри. Якщо двадцятка «виживе», то Центробанк випустить у світ «вагоміші» банкноти вартістю 200, 2000 та 5000 рублів. Передбачають, що на них з'являться портрети видатних політичних діячів, які залишили помітний слід в історії Росії. Досі на грошах зображували архітектурні пам'ятки російських міст. Чиї зображення людиноситимуть у своїх гаманцях, поки що не розголошують, аби не завдавати передчасно клопотів майстрам із підпільних монетних дворів.

Але інформація про можливу появу великих грошових купюр багато кого в Росії вже збентежила: люди вважають, що вони можуть підхльоснути інфляцію в країні. Нині економісти намагаються заспокоїти громадську думку. Мовляв, відносна стабільність рубля по відношенню до долара не дає підстав казати про майбутню інфляцію, а нові гроші — лише технічна потреба. Особливо зручно буде розплачуватися ними «новим росіянам». Адже 5000-а купюра набагато вагоміша за 100-доларову, яку «круті» в Москві вважають найходовішою. Нагадаю, що нині в Росії згідно з офіційним курсом за долар дають 31 рубль 83 копійки.

А ще, виявляється, грошова реформа — справа прибуткова. Останню здійснили в Росії 1997 року, коли з купюр прибрали зайві нулі. Тоді на грошовому обміні Центробанк заробив майже мільярд рублів. Ця сума накопичилася через лінощі людей, які не захотіли обмінювати 100- та 200-рубльові паперові гроші на 10- та 20-копійчані монети. Цього разу деномінацією й не пахне.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Москва.

У Паваротті народилася донька

Відомий італійський тенор ще раз став батьком. Дитина й мама, Ніколетта Мантовані, почуваються добре. Як зазначено в бюлетені лікарні міста Болоньї, дівчинка з'явилася на світ передчасно і з допомогою кесаревого розтину. Новонароджену назвали Аліче. Паваротті і Мантовані чекали на близнюків, однак перша дитина, хлопчик, загинув під час операції.

Лучано Паваротті вже має трьох дорослих дітей від першого шлюбу, а також онуків.

Фото АП.

Чому живе на світі Вінні–Пух?

Усі знають кумедного плюшевого ведмедика Вінні-Пуха, у якого в голові тирса. Казку про нього більш ніж 70 років тому написав англійський письменник і гумористАлан Александер Мілн для свого малого сина... Крістофера Робіна. Але чи знаєте ви, що у Вінні-Пуха був живий прототип?

Історія ця почалася в канадському місті Вінніпег (провінція Манітоба), де жив Гаррі Коулборн, молодий ветеринар. Гаррі народився в Англії, але в 18-річному віці переїхав до Канади. Коли спалахнула перша світова війна, Гаррі призвали до канадської армії. 23 серпня 1914 року він та інші рекрути вихали з Вінніпега у військовому ешелоні. Наступного дня ешелон зупинився в Уайт-Рівер, Онтаріо. Тут Гаррі, прогулюючись біля залізничних колій, побачив у місцевого мисливця маленьке чорне ведмежа і купив його за 20 доларів. З ним Гаррі повернувся до ешелону, і солдати прийняли його як талісман, що приносить удачу. Гаррі дав ведмежаті прізвисько Вінні на честь їхнього рідного міста.

Ешелон направили до військової бази Валькартьє, що в провінції Квебек. У порту Квебека солдати завантажилися на кораблі і вирушили до Англії. Там канадських солдатів на кілька місяців розташували у казармах біля міста Солсбрі. Вінні став улюбленцем солдатів через свою лагідну, як у кошеняти, вдачу. У грудні 1914 р. надійшов призов до Франції, де точилися бої, і Гаррі змушений був залишити ведмедика на піклування Лондонського зоопарку.

Через чотири роки, повернувшись до Лондона після війни, Гаррі хотів узяти Вінні з собою до Канади, але, побачивши, що той став об'єктом любові і радості для лондонців, змінив своє рішення і подарував ведмедя зоопаркові. Вінні прожив там п'ятнадцять років, даруючи радість лондонським дітям.

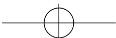
Саме там і побачив його Крістофер Робін — син Александера Мілна. Маленькому Крістоферу на перший день народження мати подарувала плюшевого ведмедика, якого звали... Едвард. З того дня хлопчик не розлучався з іграшкою ні на хвилину. Коли Крістоферу було п'ять років, він уперше потрапив до зоопарку, де й відбулася його зустріч з Вінні, справжнім ведмедем з Канади. Крістофер полюбив грайливе ведмежа і назвав свого плюшевого ведмедика Вінні-Пух (Пухом він називав свою іншу улюблену іграшку — лебедя). Батько Крістофера, Александер Мілн, натхненний своїм сином і його плюшевим ведмедем, почав створювати оповідання для дітей.

Близький друг автора, Ернест Шепед, зробив малюнки. Оповідання вийшли книжкою 1926 року й відразу ж стали популярними. Уолт Дісней, славетний кінорежисер-мультиплікатор і творець всесвітньо відомого «Діснейленду», полюбляв читати своїм дітям розповіді про Вінні-Пуха. У 1961 році він вирішив зняти за мотивами книжки Мілна мультсеріал, і Вінні став другою після Міккі-Мауса всесвітньою кінозіркою.

Чотири бронзові статуї нагадують нам про Вінні. У місті Вінніпег стоїть відлитий у бронзі в натуральну величину Гаррі Коулборн з маленьким Вінні. Копію цієї статуї і бронзовий портрет ведмедя з Канади можна побачити в лондонському зоопарку. Четверта ж стоїть неподалік від місця народження Вінні, в Уайт-Рівер, Онтаріо. А 1996 року пошта Канади випустила у світ серію з чотирьох марок. На них зображені «етапи життя» Вінні: зустріч Гаррі Коулборна з ведмежам, Крістофер Робін зі своєю улюбленою іграшкою з плюшу, малюнок Шепеда «Вінні і його друзі» і, нарешті, кінозірка Вінні-Пух у «Діснейленді», штат Флорида.

Підготувала **Яна СТАДІЛЬНА.**

На знімку: письменник А. Мілн, який народився 18 січня 1882 року.

10 січня. У спортзалі Державного олімпійського навчально-спортивного центру Прем'єр-міністр України Віктор Янукович познайомився з юною чемпіонкою Європи 2002 року зі спортивної гімнастики Ахуну Мірабелою.

11 січня. Після сильних снігопадів на дорогах України збільшилася кількість дорожньо-транспортних пригод.

12 січня. Чернігів.
Останній день шкільних канікул.

13 січня. Урочистості з нагоди 10-ї річниці Української державної медичної академії.

14 січня. Представники Всеукраїнського об'єднання «Молодь — надія України» щедрують в адміністрації Президента України.

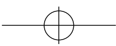

15 січня. У столиці відкрилася фотовиставка Ігоря Гайдая «Україна. Третє тисячоліття».

16 січня. Перше засідання Міжпарламентської комісії зі співробітництва між Верховною Радою України та Федеральними Зборами Російської Федерації.

Сім днів з життя держави очима фоторепортерів Сергія КОВАЛЬЧУКА, Богдана МАСЛЯНИКА, Сергія ПАВЛЕНКА, Анастасії СИРОТКІНОЇ, Укрінформу

ІСТОРІЯ

ГЕТЬМАНАТ

Актуальні роздуми над статтями з новітніх українських історичних словників та малої енциклопедії «Українське козацтво»

(К. «Генеза». 3. «Прем'єр», 2002 р.)

Турецьке військо в поході.

Петро Дорошенко.

Дем'ян Многогрішний.

Пантелеймон Куліш.

«Громадянська війна завершилася торжеством запорожців, незаможного городового козацтва й поспільства, котрі вперше за час революції спромоглися добитися для свого висуванця булави»

«Україна крізь віки», т.7.

Політика гетьманів — попередників І. Мазепи (1639-1709) нагадувала рух годинникового маятника. Якщо І. Брюховецький (1623-1668) був промосковський, то П. Дорошенко (1627-1698) та Д. Многогрішний (1630-1701) — прихильники турецької орієнтації. М. Ханенко (бл. 1620-1680) тримався Польщі, а І. Самойлович (бл. 1630-1805) виступав за утримання України під протекторатом царя. Жоден з гетьманів — наступників Б. Хмельницького, не спромігся перевести українсько-московські взаємовідносини в русло рівноправної конструктивної вигоди. З кожною зміною володаря гетьманської булави Україна й Московія або вступали в період протистояння, або ж остання вживала рішучих кроків, щоб за всяку ціну обмежити козацьку автономію, а отже й перетворити Гетьманську державу на свою колонію.

Різними були і внутріукраїнські сили, які висували на політичну арену того чи іншого кандидата на гетьманську булаву. До того ж, криза державності піднімала на вершину влади навіть відвертих авантюристів.

Іван БРЮХОВЕЦЬКИЙ (рік народження невідомий, за іншими даними — 1623, помер 1668-го) народився на Полтавщині. Був слугою в резиденції Б. Хмельницького. Дані про освіту відсутні. На Січі був обраний кошовим отаманом, а згодом і «кошовим гетьманом». Вмілий оратор і демагог, висунувши утопічні соціальні гасла (зменшення податків, обмеження старшинських землеволодінь тощо), він поряд з Я. Сомком та І. Золотаренком став кандидатом на гетьманство. В червні 1663 року на Чорній раді в Ніжині при підтримці запорожців, селян, міщан та під тиском царського війська був обраний гетьманом Лівобережної України. Спочатку проводив відверто промосковську політику (уклав з Москвою Батуринські статті 1663 р.), став першим з українських гетьманів, який поїхав до Москви, де одержав титул боярина, одружився з княжною Долгорукою, йому була пожалувана Шептаківська волость на Чернігівщині. В грудні 1665 року підписав Московські статті, які значно обмежили державні права Гетьманщини. Майже у всіх великих українських містах розмістилися царські гарнізони, значно розширилися права царських воєвод, які насамперед сконцентровували у своїх руках фінансові (збирання податків у царську казну, заготівлю хліба для війська, грошові збори з українських купців) та військові справи. 1666 року було проведено майновий перепис населення Лівобережної України для визначення розмірів оподаткування.

Царське засилля викликало протести в Україні. Напруження зросло особливо після укладення між Польщею та Московським царством Андрусівського перемир'я 1667 року, яке узаконило роз'єднання України по Дніпру. Польща й Московія об'єдналися проти Туреччини, що викликало з боку останньої ворожу реакцію, підсилену підтримкою Франції, Англії, Нідерландів та Австрії. Брюховецький, відчуваючи загальне обурення діями царя в Україні, вирішив відкрито виступити проти й очолити антимосковське повстання. В січні 1668 року на старшинській раді в Гадячі Іван Брюховецький висловився за ліквідацію царської влади в Україні й перехід під протекторат Туреччини. Рада підтримала гетьмана. Одночасно Брюховецький вислав посольство до гетьмана Правобережної України Петра Дорошенка. На початку літа 1668 року полки Дорошенка перейшли на Лівобережжя й рушили вслід за полками Брюховецького до пограничного міста Котельви, яке утримувала російська армія. Дізнавшись про об'єднання обох українських армій, лівобережні козаки виступили проти Брюховецького і вбили його поблизу Опішні.

В оцінці Івана Брюховецького історики мають спільну думку: як державний діяч він належав до найбільш деструктивних гетьманів щодо Козацької держави (володів гетьманською булавою в 1663-68 рр.), адже зініційована ним ніжинська Чорна рада розділила Україну на Лівобережжя й Правобережжя (на обох берегах Дніпра стали обирати свого гетьмана — отже, і свою владу).

Оцінюючи стан справ в Україні у часи Руїни, М. Костомаров писав: **«Невдача за невдачею знищили надії, й люди позбулися віри у свою справу, в свою мету... Патріотичні вчинки й жертви показувалися даремними. Особисті приватні інтереси переважали всі чесні й патріотичні пориви... За героя часу вважали того, хто серед загальної колотнечі вмів зберегти себе самого, виринути з болота анархії, потопивши в ньому другого».**

М. Альтомонте. «Битва з турками під Віднем».

«Поряд із колабораціоністами існували й патріотичні сили, які щиро прагнули об'єднати українські землі в одній державі й відновити її незалежність»

(В. Шевчук, М. Тараненко. «Історія української державності»)

Петро ДОРОШЕНКО (1627-1698) народився в Чигирині. Походив з давнього козацького роду, онук Михайла Дорошенка. Здобув високу освіту, володів іноземними мовами. Активний учасник національно-визвольної війни, виконував дипломатичні доручення Б. Хмельницького (вів переговори з польським та шведським урядами). Був переконаним противником союзу з московським царем, підтримав гетьмана Івана Виговського у його намаганні звести до мінімуму наслідки Переяславських угод 1654 року. На початку 1666 року в Чигирині козацька рада підтвердила вибір Петра Дорошенка на гетьмана Правобережної України.

Провів ряд реформ, зокрема в армії: щоб позбутися залежності від козацької старшини, створив постійне 20-тисячне військо з найманих частин, які відзначалися хоробрістю в бою й відданістю гетьману. Для зміцнення фінансової системи встановив на українському кордоні нову митну лінію й почав карбувати власну монету. Проводив активну колонізаційну політику в українському степу: створив новий, Торговицький, полк. Дорошенко часто скликав козацькі ради, розгорнув широку зовнішньополітичну діяльність. Стратегічною метою гетьмана було ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНИ. Після Андрусівського перемир'я, підписуючи яке Польща й Московія знехтували державними інтересами України, вирішив укласти військовий союз з Кримським ханством й перейти під протекторат Туреччини. Дорошенко встановив україно-польський кордон по р. Горині. 8 червня 1668 року Петро Дорошенко (після вбивства козаками І. Брюховецького) був проголошений гетьманом усієї України.

Зрозуміло, що ні Польщі, ні Московії політика Дорошенка не подобалася й вони в різні способи підривали гетьманську владу. Внаслідок цього в березні 1669 року в Глухові гетьманом Лівобережної України був проголошений Дем'ян Многогрішний, якого Дорошенко призначив свого часу наказним гетьманом.

Шукаючи союзників у боротьбі проти Польщі та московського царя, Дорошенко восени 1669 року уклав союз із Туреччиною (затверджений генеральною військовою радою у Корсуні). Основою цієї угоди був договір Б. Хмельницького з турецьким султаном 1651 року.

Першою проти Дорошенка виступила Польща. Союзні війська Правобережної України, Туреччини та Криму оволоділи Кам'янцем-Подільським. Польща змушена була підписати Бучацьку мирну угоду 1672 року й відмовитися від претензій на українське Правобережжя. Тепер вступив у конфлікт московський цар, який вирішив, що оскільки Польща відмовилася від Правобережжя, то є можливість приєднати його до своїх володінь.

В червні 1672 року Москва усунула від влади лівобережного гетьмана Дем'яна Многогрішного і вручила гетьманську булаву Іванові Самойловичу, якого 1674 року було проголошено гетьманом усієї України. Цього ж року війська під командуванням Самойловича та московського воєводи Григорія Ромодановського оточили Чигирин —резиденцію П. Дорошенка. На допомогу останньому прийшла турецько-татарська армія і змусила московсько-козацьке військо відступити.

Як і Б. Хмельницький, Дорошенко, провівши 10 років у постійних виснажливих битвах і протистоянні з сусідами, бачив, що український народ утомився від спустошливих війн. Розчарований у політиці Туреччини, гетьман вирішив зректися влади. Восени 1676 року 30-тисячна царська армія та полки Самойловича оточили Чигирин (в цьому поході брав участь і І. Мазепа), який обороняли лише 2 тисячі козаків. Дорошенко припинив опір. На вимогу царя гетьман змушений був переселитися до Москви (призначений воєводою В'ятки, помер у Підмосков'ї).

Як державний діяч Петро Дорошенко був прихильником незалежної України в її етнографічних межах.

Серед російських нащадків Дорошенка — дружина О. Пушкіна Наталія Гончарова.

Через три десятиліття після Переяславської ради Московський патріархат підпорядкував собі православну Київську митрополію

Сталося це в часи гетьманування Івана Самойловича 29 червня 1685 року. Від українського уряду на події був присутній генеральний осавул Іван Мазепа. Новий київський митрополит Г. Четвертинський був щедро обдарований соболями й червінцями. Подарунки зробили свою справу і в Царгороді, де врешті-решт підтримали свавільний крок царя.

Гетьманську булаву на Лівобережжі І. Самойлович одержав після Д. Многогрішного (на Правобережжі тоді гетьманував Михайло Ханенко).

Дем'ян МНОГОГРІШНИЙ (бл. 1630—після 1701 рр.) народився в м. Коропі на Чернігівщині в селянській родині. Учасник національно-визвольної війни Б. Хмельницького. В 1645-67 рр. — чернігівський полковник. Негативно ставився до Андрусівського польсько-російського договору 1667 року, учасник антиросійського повстання Брюховецького. Приєднався до Дорошенка й був призначений наказним гетьманом на Лівобережжі. 1669 року в Глухові обраний гетьманом Лівобережної України. Твердо відстоював права та козацькі вольності, вів таємні переговори з Дорошенком.

13 березня 1672 року лівобережна старшина учинила державний переворот — Д. Многогрішного арештували й віддали Москві, де він був підданий тортурам і засуджений до страти, але її замінили довічним ув'язненням у Сибіру разом з родиною. 1688 року гетьмана було звільнено й удостоєно боярського титулу, після чого він перебував на військовій службі у Забайкаллі. Історики відзначають патріотизм Д. Многогрішного, але складний характер та амбіції штовхнули його в промосковський табір козацької старшини.

Михайло ХАНЕНКО (бл. 1620—1680) — син запорозького козака Степана Ханенка, родоначальника козацько-старшинської родини, яка посідає чільне в українській історії (останній з Ханенків, Богдан Іванович, 1850-1917, — київський промисловець-мільйонер, колекціонер, меценат. Заповів Києву власний музей — нині Державний музей західного та східного мистецтва). Учасник національно-визвольної війни Б. Хмельницького. З 1656 року —уманський полковник. Підтримував Ю. Хмельницького, пізніше —П. Тетерю. Прихильник польської орієнтації, опонент П. Дорошенка. В липні 1669 року в Умані проголошений гетьманом Правобережної України. У жовтні 1669 року під Стеблевом був розбитий Дорошенком (пізніше програв йому ж іще кілька битв). Польща визнавала Михайла Ханенка гетьманом Правобережної України (як альтернативу Дорошенкові). Коли 1674 року І. Самойлович разом з московськими військами перейшов на Правобережжя, склав булаву, за що був наділений землями на Лівобережжі. Історики відносять М. Ханенка до гетьманів, діяльність яких відіграла деструктивну роль у зміцненні Козацької держави.

Іван САМОЙЛОВИЧ (бл. 1630—1690) — син священика з Київщини. Освіту здобув у Києво-Могилянській академії. Чернігівський полковник у 1668-69 роках. Гетьман з 1672 року, уклав Конотопські статті, якими цар ще далі обмежив українську автономію. Прагнув об'єднати Україну під російським протекторатом, вів війни проти Дорошенка. 1687 року І. Самойловича усунуто від влади (на нього поклали відповідальність за невдалий московсько-козацький похід на Крим) і заслано до Сибіру (помер у Тобольську 1690 року).

Участь у визволенні Відня — остання козацька перемога європейського масштабу

Наступ турків на Польщу 1672 року зупинив Бучацький мирний договір - найганебніший в польській історії. Війська Османської імперії захопили Поділля (польську провінцію) й фортецю Кам'янець-Подільський. Лише під Хотином (1673 р.) коронний гетьман Ян Собеський розбив ворога.

1683 року турки знову рушили (востаннє!) на Європу і в липні взяли в облогу Відень. Імператор Леопольд I тримав оборону. Король Ян Собеський привів до австрійської столиці 65-тисячну армію. П'ятитисячний козацький загін відзначився під час штурму Відня, і Папа Іннокентій XI подякував їм за це окремим листом.

У свою чергу султан Магомет IV у зверненні до козаків вимагав не брати участі в боях і перейти на його бік. В разі відмови погрожував жорстоко помститися. Цей епізод добре відомий з історії — картина І. Рєпіна відображає момент написання козацької відповіді.

Козаки переслідують ворога.

Але Віденська битва — немов спогад про колишню велич козацького війська. До речі, те ж саме є підстави говорити і про Польщу: Ян Собеський під австрійською столицею востаннє продемонстрував минулу міць польської армії.

У поезії «За літописом Самовидця» Василь Стус писав:

Украдене сонце
зизить схарапудженим оком,
Мов кінь навіжений,
що чує під серцем ножа.
За хмарою хмари.
За димом пожарищ - високо
Зоріє на пустку усмерть
сполотніле Божа.
Стинаються в герці
скажені сини України,
Той з ордами ходить,
а той накликає Москву.
Заллялися кров'ю всі очі пророчі.
З руїни
Вже мати не встане —
розкинула руки в рову...

Але якщо одні державні утворення зникали з політичної карти світу, інші утверджувалися в ньому. «Знадобиться ціла Європа, щоб утримати тих панів у рамках», — кинув якось пруський король Фрідріх Великий (1712-1786), вражений стрімкою трансформацією регіонального Московського царства в трансконтинентальну Російську імперію.

Віталій АБЛІЦОВ.

Продовження. Початок у №№ 163, 168, 173, 178, 183, 188, 193, 198, 203, 208, 214, 220, 226, 232, 238, 243 (2002 р.), 5 (2003 р).

ДАЛІ БУДЕ

НАРОДНИЙ КАЛЕНДАР

У січневу холодну добу пам'ятай про худобу

18 січня — голодна кутя, голодний Святвечір. Готують третю кутю різдвяно-новорічних свят. Називається вона «голодною» тому, що з цієї пори і до наступного дня, доки не освятять воду в річці, люди не їли.

19 січня — Водохреще, Водохреще, Йордана. Третє і завершальне свято різдвяно-новорічного циклу. З ним пов'язують хрещення на воді Христа. Посвячену на Водохреще воду, вважають спасінням від багатьох недуг.

20 січня — Івана Предтечі, Хрестителя. Цього дня виносять із хати хліб і сіль, що лежали на покуті від багатої куті і, розламавши на шматочки, годують ними тварин.

21 січня — Опанаса, Пів-I-вана, Різдвяний день. Завершуються всі святки зимового циклу.

23 січня — Маркіяна. Який день — таке й літо. Іній на стіжках — на мокрий рік.

Прикмети січня

- Дзвінко кричать галки — на відлигу.
- Якщо дерева в січні часто покриваються інеєм — на щедрий врожай.
- Сніг заспівав — на хуртовину.
- Узимку ліс без вітру шумить — бути хуртовині.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

НАМІРИ

Усе буде тік–так?

За ремонт старовинного годинника, виготовленого львівським майстром Федором Полянським у 1884 році та встановленого на міській ратуші Кам'янця, взявся викладач основ електроніки технікуму Подільської державної аграрно-технічної академії Володимир Лозінський.

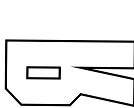
Оживити зношеного вісника часу не так просто. Тому досі кам'янецькі куранти працювали лише на великі свята. За пропозицією авторського колективу, очолюваного Лозінським, у заводських умовах виготовлять окремі деталі для двигаря, буде встановлено і синхронізатор бою з ходом годинника. Це буде природніше, ніж монтаж годинникової установки з комп'ютером та звукозапис бою із гучномовця.

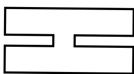
Віра ШПИЛЬОВА.

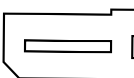
Хмельницька область.

цього

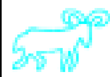

- 1654 р. Переяславська рада.
- 1801 р. Грузинське царство приєднано до Росії.
- 1848 р. Не стало історика Максима Берлинського. Основні праці — з історії та археології Києва.
- 1918 р. У Петрограді відкрилися Установчі збори (більшовиків —25%).
- 1919 р. Тимчасовий робітничо-селянський уряд України видав декрет про відокремлення церкви від держави.
- 1934 р. Розпочався XII з'їзд КП (б)У, який, зокрема, ухвалив перенести столицю УРСР з Харкова до Києва.
- 1943 р. Прорвано блокаду Ленінграда.

Астрологічний прогноз на 20—26 січня 2003 року

Вирішити важливі питання допоможе оптимістичний настрій, приплив сил і здатність переосмислити досягнуте.

ОВЕН. Чудовий час для проведення рекламної кампанії. Ті, хто має стосунок до створення реклами, можуть використати цей тиждень, щоб активно і творчо попрацювати над створенням рекламного проекту. На деяких чекає приємна подорож чи зустріч з коханим(ою). Заплануйте провести вихідні з дітьми.

ТЕЛЕЦЬ. Цього тижня у вас може з'явитися шанс щось поліпшити або змінити у своєму бізнесі чи професійній діяльності. Це хороший період для переговорів з керівництвом або іншими впливовими особами.

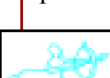
БЛИЗНЯТА. Прагнення до енергійної співпраці може дати практичний результат. У вас може з'явитися конкретний інтерес до іноземців, зарубіжних країн, взаємодії з ними. Можливі цікаві поїздки за кордон і з професійною метою, і з пізнавальною.

РАК. Візьміть активну і безпосередню участь у розв'язанні питань, пов'язаних зі спільними, колективними грошима. Цього тижня вам можуть не тільки підвищити зарплату або видати премію, а й поліпшити умови роботи.

ЛЕВ. Оптимізм і впевненість у собі посилять довіру до вас оточуючих. Це допоможе зав'язати нові й зміцнити старі партнерські та подружні стосунки. У цей період можлива цікава, творча робота з енергійними й авторитетними людьми.

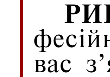
ДІВА. У вас з'являться можливості зайнятися домашніми проблемами. Хтось може почати ремонт, хтось — полагодити щось у домі. Звичайну рутинну роботу ви виконуватимете із задоволенням.

ТЕРЕЗИ. У вас виникне інтерес до пошуку ідей або інформації, що мають практичне застосування. Ви можете розширити коло знайомств або зав'язати стосунки з впливовими людьми. На цьому тижні може відбутися короткочасне відрядження, пов'язане з бізнесом.

СКОРПІОН. Цього тижня ви можете спрямувати всю свою енергію на розв'язання фінансових проблем. Не пропустіть нагоду щось зробити для поліпшення свого матеріального становища. Ваша енергійність допоможе активізувати власний бізнес, професійну діяльність.

СТРІЛЕЦЬ. Зросте ваша активність і діловитість. Ви будете впевнені у собі та ініціативні, зможете запропонувати свої ідеї. Ваші дії будуть спрямовані на те, щоб домогтися істотного прогресу в бізнесі чи професійній діяльності.

КОЗЕРІГ. У центрі вашої уваги — грошові питання. Ви будете дуже рішучі і активні. Зможете поліпшити своє матеріальне становище. Але результат буде істотніший, якщо не афішувати свою діяльність. Це дасть змогу уникнути конфронтації.

ВОДОЛІЙ. Цього тижня зросте ваша впевненість у власних силах, підтвердженням цього буде успіх і визнання людей. Ви станете помітнішим і популярнішим. У цей період можливі нові перспективи на роботі, поліпшення умов праці.

РИБИ. Підвищений інтерес буде пов'язаний з професійними справами або бізнесом. Імовірно, у вас з'явиться можливість реалізувати свої честолюбні задуми. У цей період можна почати нову кар'єру або відкрити новий бізнес чи реорганізувати старий.

ЗНАХІДКИ

Таємниці Дорогобужа

Село Дорогобуж, що в Гощанському районі на Рівненщині, вперше в літописах згадується у 1084 році як центр князівства, де було посаджено одного з онуків Ярослава Мудрого Давида Ігоровича. За часів Київської Русі Дорогобуж був центром Погоринської волості. Однак, як і багато інших поселень, узимку 1240-1241 років воно було зруйноване Батиєм...

Про ті часи нинішнім мешканцям нагадують хіба що залишки фортеці доби Київської Русі, а ще — легенди та перекази, які передаються з покоління в покоління. Це старовинне село час від часу відкриває свої таємниці. Археологічна експедиція, до якої увійшли науковці Рівненського краєзнавчого музею, їх колеги та студенти рівненських вузів — гуманітарного університету та інституту слов'янознавства, була щедрою на відкриття.

— Серед багатьох знахідок — жіночі прикраси із срібла, родовий знак Рюриковичів у вигляді тризуба, — розповідає доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського інституту слов'янознавства кандидат історичних наук Богдан Прищепа. — Але найцікавіша річ — свинцеві печатки, які підвішували до документів. Деякі з них — двобічні. З одного боку — зображення святого покровителя князя, з другого — святого покровителя його батька. Відтак по цьому можна було прочитати ім'я та по батькові князя, який написав документ. Судячи з написів, одна з таких печаток збереглася з часів Давида Ігоровича (кінець XI — початок XII століття). Інші попередньо датовані XII століттям. Цікаво, що досі на Рівненщині 1975 року було знайдено тільки одну подібну печатку.

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

Останній привілей

— Пам'ятаєш, як при вас, комуняках, було легко й радісно з пенсіями, — розрадувано, навіть вороже висловився колишній безпартійний Іван Петрович.

Його друг і одвічний опонент, колишній член КПРС Петро Іванович, аж засяяв від такого вимушеного зізнання. Скориставшись нагодою, «комуняка» пішов у наступ:

— А ти уяви, Іване: одержували б ми з тобою теперечки не жалюгідних сто сорок гривень, а аж по сто двадцять карбованців і платили б: за квартиру — десять, на харчі з нашими економними дружинами вистачило б і п'ятдесят; ліки — вважай на шару. А терті джинси на нові модні ми з тобою вже не міняємо... Та ще й капітали накопичували б, як оті Моргани з Рокфеллерами...

— А ти поробив би колгоспником! — засичав Іван Петрович, але полемічний запал його вже виснажився, і куркульська, антигромадська класова сутність знову завернула чоловіка від ідеологічної до практичної проблеми.

— Я оце, Петре, вже місяць думаю: де, коли і скільки я заробляв за своє бурхливе трудове життя. Це ж треба, так заплутати механізм нарахування пенсій, що трударі до якогось зайві копійки до отієї злиденної пенсії голову треба сушити в пекельних муках...

— А ти своїм демократам подякуй, — захихикав переможно Петро.

— Та вони всі комуняцькі перевертні, — заволав Іван у розпачі. — Від привілеїв до привілеїв, — пискляво проспівав він на мотив знаменитого шлягеру грецького пузаня з жіночим голосом.

Петро Іванович з докором похитав головою і з усією серйозністю звернувся до друга повчально:

— Усе життя, вперта голово твоя, я радив: вступай до партії — рекомендацію дам!

Іван презирливо скривився.

— Ось, теперечки тільки у свій партквиток зиркнув, і уся моя трудова біографія, як на долоні. І всі трудові доходи по партвнесках знаю я достеменно до копієчки. Отож і тут у комуністів немає проблем!

— О, гади, знову в них привілей! — закричав колишній безпартійний колишньому членові КПРС.

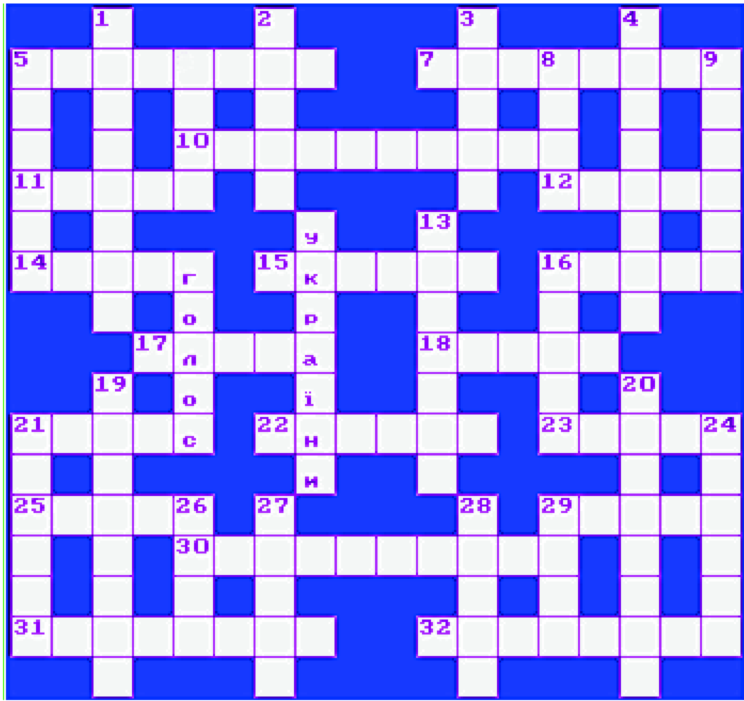
— На жаль, привілей цей останній, — сумно відповів той, — далі, як то кажуть, згідно із загальною чергою...

І вони водночас умочили свої посивілі вуса у білосніжну піну прохолодного смачного «Чернігівського»: про кислуватий, дріжджуватий та водянистий смак пива їхньої партійної та безпартійної молодості згадувати обом чомусь не схотілося...

Юрій БОЛЬШАК.

Фото Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

КРОСВОРД

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 5. Викопна людина, рештки якої було знайдено на острові Ява. 7. Житлове приміщення на горищі з похилою стелею або стіною. 10. Мандрівка з метою дослідження. 11. Хімічний елемент, твердий метал сіро-сталевого кольору. 12. Сукупність плодів на одній гілці. 14. Старовинна найдрібніша польська монета. 15. Скіф. 16. Тонкий скручений дріт, з якого виготовляють ажурний візерунок. 17. Дуже сильний дощ. 18. Гармонійне поєднання кількох музичних звуків. 21. Видатний німецький композитор, піаніст і диригент. 22. Старовинний астрономічний інструмент. 23. Контур предмета, нанесений за допомогою ліній. 25. У деяких картярських іграх — коло гри із трьох окремих партій. 29. Видатний французький скульптор, автор статуї «Мислитель». 30. Наука про рух, будову і розвиток небесних тіл. 31. Надрядковий знак у вигляді коми. 32. Брусок для гостріння коси.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Горішня частина колони. 2. Місто-порт у Пуерто-Ріко. 3. Легкі хатні туфлі. 4. Ртутно-органічний препарат для протруювання насіння с/г культур. 5. Мисливська сумка для дичини. 6. Видатний американський письменник-гуморист. 8. Прапор. 9. Друга за блиском зірка в сузір'ї Персея. 13. Зображення будівника храму. 16. Гірська коза з невеликими, загнутими на кінцях рогами. 19. Острів в Атлантичному океані, у Вест-Індії. 20. Особа, що своєю діяльністю готувала умови для діяльності інших. 21. Волосяний покрив на нижній частині обличчя. 24. Інструментальний музичний твір. 26. Урочистий званий вечір. 27. Пристрій для підвішування вантажу до крючка підйомного крана. 28. Сполука азоту з воднем. 29. Багаторічна трав'яниста лікарська рослина.

Склав Іван СОБКО.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД від 11 січня 1. Грунт. 2. Гвардія. 3. Орбіта. 4. Тунель. 5. Рапорт. 6. Пучка. 7. Перерва. 8. Мундир. 9. Мавзолей. 10. Заспів. 11. Дитинство. 12. Загін. 13. Вирій. 14. Боягуз. 15. Зовиця. 16. Дискант. 17. Талант. 18. Маківка. 19. Пальне. 20. Кугуар. 21. Кубрик. 22. Беркут. 23. Вулиця. 24. Ковбаня. 25. Лопух. 26. Носилки. 27. Тайфун. 28. Фельдшер. 29. Крос.

Квітковий гороскоп

Фото Станіслава СТОЯНОВСЬКОГО.

1—10 січня. Ваша квітка — тирлич жовтий, символізує літнє тепло. Додає характеру певної таємничості, хоча причиною може бути звичайна сором'язливість. Людина, народжена під цим знаком, наполегливо йде до своєї мети.

11—20 січня. Будяк. Ніхто не звертає на нього уваги, тому, будучи метушливим, він постійно викликає вогонь на себе. Ото чуючі не завжди можуть помітити головну рису будяка — доброту. Він прекрасний друг і сім'янин.

21—31 січня. Безсмертник. Безсрібник. Скромний, проте дуже уважно стежить за модою. Його елегантність часто стає предметом заздрощів, але він блискуче перемагає недоброзичливців.

Голос України

Редактор номера Віталій СУДДЯ.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописи не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.

Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України».

Зам. 0311010. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»